Het Amsterdamse Bos

Bosplan 2020 – 2030

Stadsbos van de Toekomst

Ambitiedocument met uitvoeringsagenda

oktober 2019

Voorwoord (Ivens / Gordon)

Inhoud

1 Nu en straks 3
1.1 Succesverhaal 3
1.2 Toekomstbeeld 3
1.3 Uitdagingen 3
1.4 Totstandkoming Bosplan 3

2 Ambities 4
2.1 Beschermen 4
2.1.1 Basis structureel op orde 4
2.1.2 Inspelen op klimaatveranderingen 4
2.1.3 Oorspronkelijk ontwerp versterken 4
2.1.4 Verhogen / behouden natuurwaarden 4
2.1.5 Zonering gebruik 4
2.2 Bereikbaar en Bekend 5
2.2.1 Snel naar de randen en langzaam in het Bos 5
2.2.2 Entrees versterken 5
2.2.3 Paden in het Bos: functioneel en toegankelijk 5
2.2.4 Herkenbaarheid vergroten 5
2.3 Benutten en Ontwikkelen 6
2.3.1 Bloeiende ondernemersvereniging 6
2.3.2 Ontwikkellocaties 6
2.3.3 Natuureducatie 6
2.3.4 Spelregels voor gebruik 6
2.3.5 Financieringsbronnen 6

3 Kaders 7
3.1 Beleidskaders 7
3.1.1 Amsterdam 7
3.1.2 Amstelveen 7
3.1.3 Provincie 7
3.2 Zoneringskaart(en) 7
3.3 Toetsingskaders 7

4 Uitvoeringsagenda 8

5 Financiën 9

1 Nu en straks

1.1 Succesverhaal

Het Bos is een van de iconen van Amsterdam. Een 1000 hectare groot stadsbos in wat eens een aantal polders was. Bekend is de geschiedenis; aangelegd door werklozen in de crisis. Bekend zijn ook de voorzieningen: de Bosbaan, de Geitenboerderij, het klimpark Fun Forest. En vanzelfsprekend is de natuur bekend; de heuvel met de donkere sparren, verdwalen in het bos, zwemmen in de vijver....

Het Bos is een internationaal voorbeeld geworden voor de aanleg en ontwerp van grote stedelijke parken en recreatiegebieden. Het Bos heeft zich steeds aangepast aan de ontwikkeling en gewijzigde behoeften van de stad. Aangelegd in de jaren dertig vanuit het bewustzijn dat een moderne, groeiende stad voor haar bevolking een groot groengebied behoeft. Stadsbewoners hadden, - en hebben nog steeds- licht, lucht en ruimte nodig: zodra er een stukje klaar was werd het dan ook in gebruik genomen, werd er gerecreëerd op de vrije zaterdagmiddag of zondag.

Niet zo lang nadat het Bos 'af' was verschoof het denken over groenbeheer: meer aandacht voor ecologie en milieu. Natuurlijk, ecologisch beheer werd in de jaren negentig voor een deel van het Bos ingevoerd. Sommige delen 'verruigden' , er kwam natuurbos en de mogelijkheden voor biodiversiteit namen toe.

Nu krijgt de functie van het Bos voor het klimaat en klimaatverandering meer aandacht. De 200.000 bomen groeiden tot wasdom en vangen nu xx CO_2 af per dag; bomen die ook voor de opwarming van de stad en de wateropvang een belangrijke rol spelen. De longen van de stad.

Het succes van het Bos ligt in zijn ontwerp voor recreatie en natuur maar ook in de kwaliteit zich aan te passen aan behoeften en ontwikkelingen.

Geschiedenis

Commented [5.1.2.e]: Deze feitelijke info aanbieden dmv een kaart met kaders symbolen, pijlen etc. over twee blz.

1928 Besluit gemeenteraad van Amsterdam om te komen tot een 'Boschplan'
1931 Eerste ontwerp en start van de commissie voor het Boschplan (ontwerp van Cornelis van Eesteren en Jakoba Mulder)
1934 Start aanleg met het uitgraven van de Bosbaan
1947 Gemeenteraad geeft Bos de naam Amsterdamse Bos
1970 De laatste boom op de Heuvel (uitvoering gereed)
1993 Invoering deel ecologisch beheer
1999 en 2005 Aanleg Schinkelbos (uitbreiding Amsterdamse Bos)

Wat is er?
Oppervlakte 1000 hectare: natuur- en parkbos op kleibodem, weiden, vijvers en watergangen.
3.500 solitaire- en laanbomen, 19 hectare moeras, 200.000 bomen,
De bijzondere vegetaties o.a. rietorchis, welriekende
nachtorchis en ronde zonnedauw.
Dieren (waaronder eekhoorn en marter), vogels (raaf, ijsvogel, wespendief)
Begrazing door Schotse Hooglanders (3 kuddes)
Belangrijk leefgebied voor de ringslang. Jaarlijks 1000 uitgekomen ringslangeieren.

3.000 stuks terreinmeubilair, twee kinderbaden met kiosken en openbare toiletten, trimbaan.
116 bruggen (waarvan53 monumentaal van de Amsterdamse-Schoolarchitect Piet
Kramer). 200 km fiets- wandel- en ruiterpaden
Amstelveens grondgebied (95%), Amsterdam en Aalsmeer, eigendom van Amsterdam,

Sport en actieve recreatie

- Sportpark met sportclubs (hockey, voetbal, tennis en cricket, in totaal circa 8.500 leden)
- Het nationale Wagener hockeystadion met jaarlijkse diverse evenementen.
- Bosbaan met jaarlijks circa 30 evenementen (voornamelijk roeien)
- Jachthaven
- Kanoverenigingen en verhuur
- Vissport
- Tenniscomplex Amstelpark met Spa/wellness en hotel
- Maneges met horeca
- Hardlopen (route) , halve marathon en veldloopparkoers al of niet in clubverband
- Klimpark
- Fietsverhuur fietsen, wandelen (Sinrin Yoku), schaatsen, voetbal enz.

Leer- en werkomgeving

- 100 stageplaatsen voor leerlingen in het Voortgezet Onderwijs (is dat nog steeds zo?)
- Leerstages MBO-HBO snuffelstages, projecten re-integratie en taakgestraften.

Evenementen

- Ruim 300 evenementen per jaar, waaronder op 7 dagen grote festivals en events

Educatieve activiteiten

- De Boswinkel met natuur-educatieve activiteiten en tentoonstellingen (aantal bezoekers toevoegen),
- Scholen bij de Geitenboerderij
- Heemtuin Vogeleiland

Kunst en cultuur

- Openluchttheater; hoofdvoorstelling, jonge makers, festivals, jeugdtheater
- Beelden in de openbare ruimte
- Culturele manifestaties.

Horeca en anders

- Geitenboerderij
- Pannenkoekenboerderij
- Vergaderlocatie verhuur
- Veerponten
- Camping

Bezoek algemeen

Het Bos wordt jaarlijks 6 miljoen keer bezocht (tellingen 2009-2010) en we zien het bezoek toenemen (in 1987 was dit nog vier miljoen). Voor Amsterdammers is het Bos het belangrijkste recreatiegebied in de omgeving (bron: Grote Groenonderzoek). Gemiddeld komen bezoekers 2,5 keer per week en een gemiddeld bezoek duurt ruim anderhalf uur. Het Bos trekt steeds meer niet-Amsterdammers aan. Waar in de jaren '50 en '60 nog 90% uit Amsterdam kwam, is dat aandeel door de jaren heen fors lager geworden. Nu komt vier op de tien bezoekers uit Amsterdam (42%), ca. een kwart (26%) uit Amstelveen en de overige uit de regio (7%) of elders (25%). De verschuiving is te verklaren door de sterke groei van het aantal inwoners buiten Amsterdam in

Commented [5.1.2.e]: Let op…Tellingen 2015: 5,7 miljoen bezoeken (daling van 5% tov 2010). Maar in de praktijk ervaren we de laatste jaren een toename.

combinatie met een toegenomen automobiliteit. Vanaf de jaren '60 kwamen steeds meer bezoekers met de auto. In de afgelopen jaren is er weer een daling te zien, maar de auto/motor blijft (50%) het populairste vervoermiddel om naar het Bos te komen. Een kwart van de bezoekers komt tegenwoordig op de fiets naar het Bos en een op de vijf lopend. (tabel)

Bezoekdoelen
Het bos is nog steeds de belangrijkste recreatieve bestemming van Amsterdammers . Driekwart van de bezoekers komt naar het bos om actief te zijn of gebruik te maken van een voorziening, gevolgd door het zoeken van rust. De top vijf van bezoekdoelen bestaat al jarenlang uit dezelfde activiteiten: wandelen, horeca bezoeken, fietsen, speciale voorzieningen bezoeken en genieten van de natuur. Het Grote Groenonderzoek laat zien dat het gebruik wel aan het veranderen is. Het activiteitenpatroon wordt steeds diverser, bezoekers komen niet perse meer voor één bepaalde activiteit naar het Bos. Daarnaast is er een vervlechting te zien in week- en weekendbezoek en in het gezelschap waarmee bezoekers naar het Bos komen (de ene keer alleen, de andere keer met kinderen of met vrienden).

Bezoekersprofielen
Bezoekers uit Amsterdam hebben andere bezoekdoelen dan bijvoorbeeld Amstelveners. Amsterdammers komen bijvoorbeeld voornamelijk om te sporten, bezoeken horeca, zijn in gezelschap van anderen en komen op de (brom)fiets. De bezoekfrequentie van Amsterdammers neemt af, maar bezoeken worden gemiddeld wel langer. Amstelveners komen vaker naar het Bos dan Amsterdammers, maar relatief kort (minder dan een uur) en laten de hond uit. Amstelveners komen aanzienlijk minder voor het genieten van de natuur en juist relatief veel om te sporten. Amstelveners zijn voornamelijk lopend of op de (brom)fiets. Hoe verder bezoekers van het Bos wonen, des te minder vaak zij komen. En als zij komen is dit vaker met de auto of motor. Dit geldt voornamelijk voor bezoekers uit de regio en elders, die ook relatief vaak naar het Bos komen om de hond uit te laten. Oudere bezoekers komen relatief veel naar het Bos om horeca te bezoeken.

Waardering
De waardering van het Amsterdamse Bos is al tientallen jaren stabiel rond het rapportcijfer 8. Bezoekers vinden "natuur" en "recreatie en ontspanning" de belangrijkste functies van het Bos. Met name "natuur" is steeds belangrijker geworden. In 15 jaar tijd is deze functie gestegen van een 7,3 naar een 8,4. Ook op Tripadvisor wordt het Amsterdamse Bos al jaren hoog gewaardeerd. Inmiddels heeft het Bos zes jaar op rij een excellente beoordeling gekregen (minimaal 4 uit 5 sterren). In 2018 leverde dit ook een opname in de Hall of Fame op.

Bezoekers noemen ook ergernissen en wensen. Ergernissen die al jaren terug komen zijn vliegtuiggeluidshinder, (loslopende) honden en (zwerf) afval. Verbeterpunten / wensen die worden aangegeven zijn meer banken, meer (kwalitatieve) horeca, betere bereikbaarheid, beter beheer fietspaden en betere bewegwijzering.

1.2 Toekomstbeeld

In staat het groei van bezoekers te faciliteren; droge speelweiden. Water waar je kunt zwemmen.
De bomen in optimale staat. Fietspaden strak, bruggen geschilderd en onderhouden.
Nieuwe voorzieningen.
Een groene hoofdentree, uitnodigend en overzichtelijk
Een openluchttheater als grote culturele trekker met expositiemogelijkheden en te bereiken via een beeldenroute.

1.3 Uitdagingen

De aanleiding voor het opstellen van dit plan is dat de omgeving rondom het Amsterdamse Bos snel verandert. De metropool groeit explosief met een sterke toename van dichte bebouwing en inwoners. Zo is de prognose dat het aantal inwoners van Amsterdam van 850.000 in 2018 naar ruim 1 miljoen in 2040 toeneemt, en het aantal huishoudens Amsterdam van 430.000 in 2018 naar ruim 550.000 . De verwachte groei van Amstelveen en Aalsmeer komt daar nog eens bovenop. Het toerisme stijgt: 16,9 miljoen hotelovernachtingen in Amsterdam in 2018 maar het groeitempo neemt af. Toerisme in het laagseizoen neemt toe, de gebruikelijke lichte zomerdip wordt minder en de pieken houden langer aan. Dit geldt zowel voor recreatieve, als het zakelijke toerisme.
In de groeiende metropool wordt het Amsterdamse Bos steeds meer een centraal stadsbos en de betekenis zal naar verwachting steeds meer toenemen. Zowel maatschappelijk, economisch en als onderdeel van het groen- en natuurnetwerk. Het Bos wordt onderdeel van het 'metropolitane landschap' en is gelegen in, wat nu de 'Westeinderscheg" heet (van Westeinderplassen tot en met het Nieuwe Meer en verder de stad in). Dit metropolitane landschap kan gezien worden als drager van de grote ruimtelijke uitdagingen van deze tijd zoals klimaatverandering maar ook mobiliteit of de behoefte aan meer recreatie; die recreatiebehoefte kan ten zuiden van het Bos (grenzend aan het Schinkelbos) een invulling krijgen (Bovenlanden, waterrecreatie).
De verwachting is dat het gebruik van het Bos zal toenemen. Dat kan spanningen opleveren en dus is het nodig om te sturen.

De tweede uitdaging is gelegen in de klimaatverandering en de gevolgen voor biodiversiteit (*tekst!*)

1.4 Totstandkoming Bosplan

Dit document is het resultaat van intensieve samenwerking met een groot aantal belanghebbenden van het Amsterdamse Bos. De omgeving van het Bos heeft intensief meegewerkt en meegedacht over de manier waarop de verschillende ambities van het Bos naast elkaar en met respect voor elkaar gerealiseerd kunnen worden. Deze aanpak heeft geleid tot dit breed gedragen Bosplan. En zo sluit het aan op de democratiseringsdoelstelling van het Amsterdamse college.
De Bosorganisatie is nauw betrokken geweest bij het tot stand komen van dit ambitiedocument. Daarnaast zijn een 30-tal experts geïnterviewd en zijn tijdens een vijftal expertsessies een groot aantal in- en externe betrokkenen bij het Bos geconsulteerd en bevraagd.
Vervolgens zijn +/-100.000 mensen uit Amsterdam, Amstelveen en Aalsmeer online benaderd. Rond 6000 personen hebben vervolgens de online enquête ingevuld. Van de respondenten heeft een x-tal personen zich opgeven voor vier schouwen in het Bos die deze zomer hebben plaatsgevonden.
Deze uitgebreide participatie vormt de opmaat naar een structurele vorm van overleg met belanghebbenden bij het Bos.

Om de ambities goed te laten aansluiten bij de huidige stand van het Bos zijn dit voorjaar twee onderzoeken verricht:
1. Meting naar bezoek en waardering voor het Amsterdamse Bos onder stadsbewoners, waarbij voor het eerst ook inwoners van Amstelveen zijn geïnterviewd.
2. Een uitsnede Amsterdamse Bos in het Groot Groen Onderzoek, de onderzoekers van dit onderzoek hebben specifieke vragen over het Amsterdamse Bos meegenomen.
Daarnaast zijn er andere onderzoeken geraadpleegd om te komen tot statistische gegevens:

- Bezoekersonderzoek natuur-en recreatiegebieden Noord-Holland, NBTC-NIPO Research, 2016
- Diverse Omnibusonderzoeken van OiS voor trendanalyse, onderzoek alleen uitgevoerd onder Amsterdammers.
- Bezoekersenquête Amsterdamse Bos 2015, OiS, 2015
- Passantenonderzoek Amsterdamse Bos 2010, Strabo, 2010

Commented [5.1.2.e]: In voetnoot

2 Ambities

De ambities van het Amsterdam en Amstelveen zoals neergelegd in de college-akkoorden geven richting aan de ambities van het Bos. Deze liggen op de terreinen: groen, bereikbaarheid, recreatie, kunst en cultuur, sport, gezondheid en arbeidsmarkt.
Deze ambities worden toegepast om tot een toekomstbestendige balans te komen tussen natuur en vrijetijdsbesteding met ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Randvoorwaarden daarbij zijn samenwerking met betrokkenen.
De uitdagingen voor het Bos zijn samen te vatten in drie hoofdthema's: Beschermen, Bereikbaar&bekend en Benutten&ontwikkelen.

2.1 Beschermen

Inleidende tekst
Het Bos is onderdeel van de openbare ruimte die met steeds meer Amsterdammers moet worden gedeeld en daarom groen en gezond moet zijn zoals het Amsterdamse stadsbestuur stelt. Ook het verbeteren van de ecologische kwaliteiten is uitgangspunt evenals de wens van Amstelveen het groene karakter van de stad te behouden en te versterken. Het groen van het Bos houdt ook de intrinsieke natuurwaarde in die is ontstaan in de 85 jaar dat het Bos bestaat. Maar deze groene waarde is een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor bewoners en bedrijven; zowel op provinciaal als gemeentelijk niveau.
Het Bos wil het monumentale ontwerp in tact laten en recreatie in balans kunnen blijven.

2.1.1 Basis structureel op orde

Er is veel achterstallig onderhoud in het Bos. Ook is de waterkwaliteit niet goed. De komende jaren moet deze achterstand worden ingelopen. In 2019 is gestart met een langdurige inhaalslag. (Voorjaarsnota 2019) Om het onderhoud op peil te houden dient het structureel te kort van 1,3 miljoen (*nadere uitleg*) te worden ingelopen. Dit tekort dient et worden ingelopen door het ontwikkelen van verdienmodellen, (volgens het principe 'de gebruiker betaald') en een structurele bijdrage van omliggende gemeenten.

2.1.2 Inspelen op klimaatveranderingen

(tekst!)

2.1.3 Oorspronkelijk ontwerp versterken

Het ontwerp van het Bos stamt uit de jaren dertig van de vorige eeuw. In de loop van de 85 jaar is er sprake van slijtage (bruggen, wegen e.d.)maar ook is er soms sprake van boomziekten of anderszins. Laanbeplanting is hierdoor aangetast. In de jaren 90 is een meer natuurlijk en ecologisch beheersysteem geintroduceerd, passend bij die tijd. Dit systeem heeft er soms toe geleid dat zichtlijnen zijn dichtgegroeid en de licht – donker overgang minder scherp zijn) maar ook soortenrijkdom / biodiversiteit die in het oorspronkelijke ontwerp uitdrukkelijk werden nagestreefd (arboreta e.d) is verminderd of verborgen geraakt.
Maar tegelijkertijd zien we een verrijking van de biodiversiteit als gevolg van de aanleg van ecologische verbindingszonen e.d.
Zorgen zijn er over de waterdiepte en kwaliteit.

2.1.4 Verhogen / behouden natuurwaarden

Voor de biodiversiteit stellen we een meetpunt vast met soorten flora en fauna in het bos.
(tekst na 5 sep)

2.1.5 Zonering gebruik

Het Bos blijft haar NNN status (Natuurnetwerk Nederland) koesteren. Natuurboszones en Parkboszones blijven daarom gehandhaafd maar voorop staat het doel n.l. (bio)diversiteit handhaven of versterken en aantrekkelijkheid waarborgen. In natuurbos wordt geprobeerd om te komen tot de min of meer natuurlijke staat van een bos, overigens niet zonder inspanningen vanuit onderhoud en beheer. In de provinciale regelgeving zijn een aantal van deze waarden vastgelegd (in de zogeheten kernkwaliteiten en waarderingskaders). De indeling van alle speelvelden als kruidig grasland is echter onwerkbaar.

(tekst na 5 sept)

2.2 Bereikbaar en Bekend

Inleidende tekst

De ambitie van het stadsbestuur van Amsterdam is een versterking van de verbindingen tussen en naar het groen en de parken. Het stadsbestuur wil bovendien de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het groen buiten de ring verbeteren. Samen met voetgangers en OV krijgt de fiets en indien mogelijk vervoer over water in de bereikbaarheidsopgaven meer ruimte. Het verbeteren van de luchtkwaliteit is een daaraan gekoppelde doelstelling. Ook Amstelveen onderschrijft de rol van het OV in het bereikbaar houden van de stad.

De andere kant van het deze benadering is geen uitbreiding parkeerplaatsen, het hanteren van het 'parkeerinstrument' (betaald parkeren) en betalen voor tijdelijke parkeerplaatsen en (sport)evenementen. Daarnaast biedt het verder invoeren van het parkeerinstrument een goede mogelijkheid om het verdienvermogen van het Bos te vergroten.

Internet en alle toepassingen die daaruit volgen bepalen steeds meer de mogelijkheden van de stad om aansluiting te vinden bij innovatieve kansen. Wil het Bos hierop kunnen inspelen dan zal de digitale bereikbaarheid van het Bos een upgrade nodig hebben. Het Bos is op sommige plekken niet digitaal ontsloten. Of dit via Wifi of andere digitale netwerken mogelijk is, bepaalt voor een groot deel het kunnen toepassen van innovatieve mogelijkheden, zoals betaald parkeren, nieuwe vormen van vervoer, monitoring en handhaving, verlichting, enz. De mogelijkheden van aanleg van glasvezel in het Bos wordt op dit moment onderzocht.

2.2.1 Snel naar de randen en langzaam in het Bos

Een goede bereikbaarheid is belangrijk voor het functioneren van het Amsterdamse Bos.
Het principe luidt dat het Bos is voor iedereen goed bereikbaar is, ook tijdens evenementen. Te allen tijde moet iedereen goed kunnen recreëren in het Bos en zich veilig door het Bos kunnen bewegen.
Sowieso is de fiets een steeds belangrijker vervoermiddel voor stad en regio. Niet alleen de klassieke fiets maar denk ook aan (gemotoriseerde) bakfietesen, e-bikes, en speedpedelecs.
Om de behoefte aan alternatieven te stimuleren wil het Bos zich openstellen voor experimenten met zelfrijdend vervoer. Ook voor de snelle wissel van vervoermiddel (van auto naar fiets van ov naar fiets enz). kunnen hubs interessant zijn.

De MRA ontwikkeling heeft consequenties voor de bereikbaarheid van het Bos, vooral voor langzaam verkeer (fietscorridors) maar ook voor parkeerfaciliteiten rond Bos. Voor het Bos biedt de vraag naar meer recreatie binnen de MRA een kans; in de komende periode zal dit zijn beslag moeten krijgen in een samenwerking met partners om te komen tot een versterking van de Westeinderscheg. Bereikbaarheid is daarbij een voorwaarde. Hiervoor zullen met name goede fietsroutes door het Bos moeten worden gerealiseerd.

De Vervoersregio Amsterdam stelt het beleid t.a.v. de hoofdstructuur fiets vast en levert bijdragen voor de realisering van deze infrastructuur. Samenwerking met de VRA wordt gezocht om een route door en langs het Bos (NZ: hoofdentree – Schinkelbos en OW: naar Schiphol, langs Colijnweg) te realiseren
De rotonde in het O-W fietspad in de Colijnweg wordt in het kader van de verbreding van de A9 verbeterd.

De fiets- en wandelroute in het kader van de 'Sportas' sluit aan op de wens snelle verbindingen te hebben naar het Bos: het is een belangrijke regionale fietsverbinding tussen Amsterdam, het Amsterdamse Bos en Amstelveen en verbindt de sportvoorzieningen langs de route. Uitgangspunt is een duidelijke, directe, veilige en gemengde route voor fietsers, hardlopers en wandelaars die geschikt is voor het stijgend aantal gebruikers. De route biedt daarnaast kansen om de entrees, en met name de hoofdentree van het Amsterdamse Bos te verbeteren en beter aan te sluiten op de omgeving.
De Sportas sluit ook aan bij de ontwikkelingen van de Zuidas (Verdi). Verdi is een project van de Zuidas om het gebeid aan de oostkant van de Nieuwe Meer intensiever stedelijk te ontwikkelen. Het Bos is daar dan meer en meer het park van de Zuidas. Het deel dat direct het Bos raakt zal met name een recreatieve invulling krijgen.Deze ontsluiting verbetert de bereikbaarheid per fiets vanuit de Zuidas neemt toe door de aanleg van bruggen en fietsroutes.
Maar de ontwikkeling strekt zich uit tot de 'Noordelijke Oeverlanden Nieuwe Meer' - de noordkant van de Nieuwe Meer -die beter bereikbaar zullen zijn door de voorgenomen fietsbrug vanuit de Zuidas. De Noordelijke Oeverlanden zijn ingebed in een groot project (ZWASH, zie p...). Op termijn zal dit gebied veel toegankelijker worden door de gedachte doortrekking van de Noord-Zuidlijn met nieuwe stations aan de Noordeli jke Oeverlanden. Ook de woonfunctie neemt toe (Koers 2025, 5000 huizen o.a. Schinkelpolder). De recreatiefunctie van de Oeverlanden gaat derhalve toenemen. Het project omvat ook het gebied van het golfterrein "International" in de Haarlemmermeer.
Concreet gevolg is overigens nu al dat de veerverbinding over het Nieuwe Meer vanaf zomer 2019 is uitgebreid met een extra dag. Maar daarmee is de (fiets-)verbinding tussen het Bos en Nieuw-West nog niet optimaal. Het 'rondje Nieuwe Meer' zou in zijn optimale vorm een vaste oeverbinding moeten inhouden.

Mountainbikeroutes zijn er in het Bos tot nu toe niet. Mountainbiken (ATB) heeft een vergaande impact op het landschap (hindernissen, schansen e.d.) en moet gezien worden als een (top-)sportvoorziening . In de omgeving van Amsterdam zijn speciale routes met dit doel. In het Bos is het niet gewenst.

Op bepaalde plekken zijn gratis fietsen beschikbaar (hubs)

Voor dit alles dient de bewegwijzering in het Bos op orde te zijn. Bestemmingen moeten makkelijk en snel te vinden zijn, ook d.m.v. kaarten, apps e.d

2.2.2 Entrees versterken

De hoofdentree van het Bos is niet optimaal door de veelheid van functies die ook een eigen dynamiek en groei kennen en meer als overgangsgebied dan als markante en uitnodigende entree. Dat doet geen recht aan het monumentale Stadsbos dat het Amsterdamse Bos is. Als Stadsbos van de Toekomst wil het Bos de ruimtelijke ingrepen en -plannen in de directe omgeving van het Amsterdamse Bos aangrijpen om de allure van de entreegebieden en de toegankelijkheid en bereikbaarheid van het Amsterdamse Bos te verbeteren. Deze ambitie sluit aan op het Gebiedsplan Buitenveldert/Zuidas: in dit plan wordt een activiteit benoemd namelijk om de groene gebieden en parken in Buitenveldert met elkaar te verbinden om zo de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het groen te verbeteren. Concreet wil het Stadsdeel een plan om het Amsterdamse Bos, het Gijsbrecht van Aemstelpark en het Amstelpark met elkaar te verbinden.

Onderdeel van het plan is een nieuw ontwerp voor de entrees van de parken om deze herkenbaarder te maken en beter bij elkaar te laten passen.
Het meest zuidelijk deel van het Bos ligt in de gemeente Aalsmeer. Het natuurgebied "De Bovenlanden" grenst hier aan het Bos. De koppeling van dit gebied aan het Bos is onderwerp van gesprek; zowel bij de stichting De Bovenlanden die een deel van het natuurgebied bezit en beheerd als bij het Landschap Noord-Holland die ook terrein bezit. Ook binnen MRA verband wordt deze discussie gevoerd. Hier ligt een opgave om de entree vanuit deze kant te optimaliseren.
De entree in Amstelveen kent ook zijn tekortkomingen. De bamboebrug naar het daar gelegen Bloesempark is verbeterd maar de samenhang tussen Amstelveense Poel met de gewenste ontwikkelingen aan de noordoever, de vrijgekomen voormalige woning van de vroegere stadskwekerij en het bloesempark is een kans om de zichtbaarheid te vergroten en de verbinding met de Amstelveen te versterken.

Maatregelen:

1. Entrees vergroenen, om zo het Bos meer de stad in te trekken en duidelijker te markeren
2. Schrijf een ontwerpwedstrijd uit voor de hoofdentree bij de Bosbaan
3. Houd ontwikkelingen tegen die de ambities om de entrees te vergroenen frustreren.

2.2.3 Paden in het Bos: functioneel en toegankelijk

Bereikbaarheid / infrastructuur / onderhoud paden samen met Amstelveen
(tekst!)

2.2.4 Herkenbaarheid vergroten

Meer communicatie om het Bos meer smoel te geven. Opnemen in Amsterdamse communicatie
Dit betekent een heldere positionering, identiteit en imago in een heldere Bosstijl.
Kernwaarden

2.3 Benutten en Ontwikkelen

Inleidende tekst

Het aanbod van voorzieningen en activiteiten kent een grote diversiteit en sluit aan bij de behoefte van de bezoekers. Voor het benutten en ontwikkelen van het Bos gelden eveneens een aantal principes:

Het Bos is voor iedereen gratis, behalve voor specifieke voorzieningen.

Bezoekers kunnen op een veilige manier, naast elkaar gebruik maken van het Bos.

Er is een goede balans tussen natuur, rust en activiteiten:

2.3.1 Bloeiende (ondernemers)vereniging/ gezamenlijk draagvlak en particpatie

De ondernemers in het Bos bepalen voor een deel het aanbod en de beleving. Wij willen de krachten bundelen. Daarbij past ook één stijl. En we vragen ondernemers ook wat terug te geven aan het Bos. Wij denken dat een bloeiende ondernemersvereniging daar een goede vorm voor is. Andere vormen moeten onderzocht worden zoals een bosraad waarin de samenwerking met Amstelveen en Aalsmeer en de provincie maar ook grote bedrijven als Schiphol, Zuidas etc. vorm krijgt.

2.3.2 Ontwikkellocaties

Het Bos is af maar er zijn altijd kansen om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en trends dagrecreatie. Daarom is er ruimte voor nieuwe voorzieningen. Het Bos wil deze in participatie met gebruikers ondernemers en initiatiefnemers ontwikkelen en door de gebruiker mede laten bepalen.

- De recreatiemarkt ontwikkelt zich op korte termijn positief door de toename van consumentenbestedingen, terwijl de concurrentie groeit.
- Langere termijn: concurrentie stijgt verder, met name door het toenemende aanbod. Onderscheiden noodzakelijk om klanten te binden en aantrekkelijk te blijven voor herhaalbezoek. Dit kan door nieuwe ervaringen of verblijfsrecreatie aan te bieden.
- Consumententrends veranderen steeds sneller. Hierdoor wordt de levenscyclus van een attractie steeds korter. Dit betekent dat er steeds sneller moet worden geïnvesteerd in attracties en belevenis. Door deze veranderde consumententrends en het groeiende aanbod is de consument minder loyaal.
- Het bundelen van activiteiten/bedrijven heeft een positief effect op de zichtbaarheid en aantallen bezoekers. Dit verbetert de concurrentiepositie.
- Dagrecreatiebedrijven zijn conjunctuurgevoelig. Dit betekent dat zij profiteren van hogere consumentenbestedingen. Bepaalde bedrijven in de branche zijn minder gevoelig voor afname van consumentenbestedingen, zoals bioscopen.. Deze activiteiten zijn namelijk relatief goedkoop.
- Het toenemende aantal inkomende toeristen heeft een positief effect op de dagrecreatiesector, vooral in de gebieden rondom Amsterdam.

Commented [5.1.2.e]: Kader

De volgende 'ontwikkellocaties' willen wij in de komende periode aan pakken:

1. *Radaropslag (tekst)*
2. *Radartoren (idem)*
3. *Houzagerij (idem)*

4. Woning Bloesempark: Het stadsbestuur van Amstelveen onderstreept haar wens voor ontwikkelingen in het Amsterdamse Bos: 'Aan de noordelijke Poeloever komt meer ruimte voor recreatie, sportvoorzieningen en horeca, met respect voor de natuurlijke omgeving'

5.Voormalige Bizonweide (tekst)
6. De Teil (idem)
7. De Uitkijk (idem)
8. De bunker (idem)
9. Entreegebied (zie hierboven..)

10.. Cultuureiland. Amsterdam heeft de ambitie om 'zoveel mogelijk mensen in aanraking te brengen met kunst en cultuur'. Het Amsterdamse Bos is in feite een groot cultuurproject. In het oorspronkelijke ontwerp was plaats ingeruimd voor beelden en monumenten. En het Bos kent een eigen openluchttheater. De succesvolle exploitatie van het theater ligt bij de Stichting Bostheater. Er is en groei van het aantal voorstellingen en activiteiten. Het theater vervult op die manier een functie in het spreiden van het bezoek aan Amsterdam. Tegelijkertijd is er sprake van achterstallig onderhoud. Een deel van het beton is verzakt of beschadigd, het terrein kent veel bouwsels. Daarom is het project Cultuureiland van start gegaan. De eerste fase zal zijn een verbetering van het achterstallig onderhoud en een herinrichting van het terrein.
Onderdeel is een beeldenroute naar dit culktuureiland vanaf de hoofdentree (bij het beeld van de Stedenmaagd) te ontwikkelen in samenwerking met het stadscuratorium en Individuele beeldhouwers.

11. Nieuwe Meer. Het Bos staat voor een samenhangende ontwikkeling van het gehele Nieuwe Meer. *Elke windrichting krijgt een iets andere inkleuring:*
Zuid (Amsterdamse Bos); recreatie (amsterdecks, zwemfaciliteiten, aanlegplaatsen) en natuurbescherming.
Noord: grootstedelijke groenvoorziening en (buiten)sport
Oost: (Zuidas/project Verdi): waterrecreatie
West: (landtong) ateliers, cultuur
En vanzelfsprekend de infrastructuur; het pontje liefst elke dag en het rondje Nieuwe Meer

2.3.3 Natuureducatie

Het Amsterdamse Bos biedt een programmering die deelnemers de natuur en cultuur(-historie) van het Amsterdamse Bos in al zijn facetten laat ervaren. Gericht op alle bezoekersgroepen, maar met name op de jeugd. Het aanbod is gevarieerd. Een aantal van de activiteiten verzorgt het Bos zelf en een deel wordt door partners uitgevoerd (NME Amstelveen, IVN, freelancers, etc). Ook de ondernemers in het Bos bieden activiteiten aan (met name de Geitenboerderij maar tot op zekere hoogte ook de fietsverhuur of het klimpark Fun Forest).

De kern van elke activiteit is het beleven van de natuur in het Amsterdamse Bos. Dit kan dus ook betekenen dat de inhoud van de activiteit niet perse om iets leren over de natuur gaat. Maar ook over het actief zijn in de buitenlucht, simpelweg buiten "zijn". Uit onderzoek blijkt dat buitenspelen en in de natuur zijn een positief effect heeft op de ontwikkeling en gezondheid van kinderen. Het Bos heeft de ruimte, de stad de vraag.

Naast de programmering in activiteiten zijn er in de Boswinkel tentoonstellingen te bezoeken. Deze hebben altijd een natuurthema of een ander bos gerelateerd thema. Tijdens de herfst komen basisscholen uit de omgeving op bezoek in deze tentoonstellingen gecombineerd met een buitenprogramma. Jaarlijks zijn er rond de 10.000 deelnemers aan de activiteiten. En worden er zon 175 activiteiten georganiseerd.
De vraag is welke nieuwe thema's en wensen er uit de stad komen. Welke nieuwe bewoners zijn er en welke behoeften/wensen hebben zij? Ons Engelstalige aanbod is nu vrijwel nihil. Maar we willen ook zoeken naar vernieuwende middelen inzetten. Het gaat niet zozeer om inhoudelijke vernieuwing van het huidige aanbod maar wel de manier waarop we het aanbieden (apps, neiuwe media) . We willen daar ook de samenwerking opzoeken met partijen die de programmering van het bos kunnen aanvullen en verbreden en zo de maatschappelijke waarde van de programmering verhogen.

Groei wandelclubs, vogelaars, jongeren

Vrienden als partner.

Sport
Voor sport wordt door Amsterdam ingezet op breedtesport waarbij nabijheid en toegankelijkheid van voorzieningen het uitgangspunt is. En 'Sporten in de openbare ruimte wordt gestimuleerd door vaker sporttoestellen te plaatsen'. Op het vlak van sport legt Amstelveen de prioriteit bij breedtesport en talentontwikkeling. In hardlooproutes, fietsroutes of avontuurlijke speelvoorzieningen wordt geïnvesteerd zodat ook de individuele sporter wordt bediend. Bovendien dragen deze voorzieningen ook bij aan doelen op het gebied van gezondheid en welzijn.
De sportclubs en verenigingen groeien en kennen soms zelfs wachtlijsten. Het Bos faciliteert dit en blijft dat doen. Elke sporter moet een potentiele ambassadeur voor het Bos zijn voor meer draagvlak
Er is een tendens waarbij mensen meer ongeorganiseerd of in kleine clubjes sporten. Tegelijkertijd zijn er meer 'extreem' sports of 'ruige' vrijetijdbesteding. Het Bos biedt die de plek en faciliteert ook deze gebruikers maar soms is regulering noodzakelijk vanwege de spanning met andere gebruikers inclusief beprijzing.

Arbeidsmarkt
Het stadsbestuur heeft zich ook tot doel gesteld om de kwaliteit van het MBO te verbeteren: 'meer stages, leerwerkplekken en traineeships voor mbo-leerlingen (...) in de eerste plaats bij de gemeente Amsterdam zelf'.

- Vrijwilligers
- Intensivering en verdieping vrijwilligersbeleid
- Boswerk; groei

2.3.4 Spelregels voor gebruik
We zien nu al dat het gebruik in het Bos toeneemt en daarbij de verschillende gebruikersgroepen elkaar op momenten in het hoogseizoen in de weg zitten

2.3.5 Financieringsbronnen

Op het vlak van recreatie onderschrijft het stadsbestuur van Amsterdam de behoefte aan een betere balans tussen de lusten en de lasten voor stad en regio

En willen meer met sponsoren (sponsorplan)

Extra inkomsten:

- diensten en tarieven scherper doorrekenen
- betalen voor faciliteiten in het Bos
- sponsorplan

Kosten Amsterdamse Bos
(tabel met wat Bos kost nu en wat er extra nodig is aan achterstand beheer en onderhoud)

- Het Landschapsfonds biedt wellicht mogelijkheden de Westeinderscheg nader te ontwikkelen.

3 Kaders

3.1 Beleidskaders

Rijk

Commented [5.1.2.e]: Dit hele hoofdstuk kan beter als bijlage m.i.

Landelijk heeft het Bos te maken met de wet Natuurbescherming. De wet Natuurbescherming beschermt de instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. Activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten zijn in principe verboden. Bij ruimtelijke ontwikkelingen is vaak een ontheffing of vrijstelling van toepassing.
Planten en dieren zijn beschermd maar ook gebieden. Daarom wordt er in het Bos altijd quick-scans of ecologische onderzoeken gedaan als er herontwikkeling aan de orde is zoals bij de ontwikkellocaties (zie verder).

Het Amsterdamse Bos heeft ook te maken met de Boswet. Dat betekent onder meer dat er in veel gevallen geen melding- en herplantplicht is voor het kappen van bomen.

Het Amsterdamse Bos valt binnen het beperkingengebied van Schiphol, vastgelegd in het Luchthaven indelingsbesluit (LIB). In dit gebied gelden hoogtebeperkingen, beperkingen ten aanzien van vogelaantrekkende bestemmingen en bebouwing in verband met de geluid- en externe veiligheid. Het LIB speelt een belangrijke rol bij zaken als de aanleg van natte natuur en de locatiekeuze van een nieuw Wagener Stadion. De komende herziening van het LIB kan gevolgen hebben voor het Amsterdamse Bos en aanleg van de provinciale Groene AS.

Eigendom en bestemmingsplannen
Het Amsterdamse Bos is eigendom van en in beheer bij de gemeente Amsterdam.
De gemeente Amsterdam draagt de kosten, ook al ligt het Bos grotendeels op het grondgebied van de gemeente Amstelveen.
Amsterdam heeft privaatrechtelijke bevoegdheden, bijvoorbeeld voor het verlenen van huurcontracten en opstalrechten. Amstelveen is verantwoordelijk voor het verlenen van vergunningen, opstellen van verordeningen en (herziening van) bestemmingsplannen.
Er zijn drie bestemmingsplannen op het Amsterdamse Bos van toepassing.
Bestemmingsplan Amstelveen is in 2018 onherroepelijk geworden. Het bestemmingsplan jachthavengebied (inclusief noordkant Bosbaan) is in 2016 herzien.
Bestemmingsplan Schinkelpolder (gemeente Aalsmeer) is daarnaast nog van toepassing. Er is een terughoudend beleid met betrekking tot bebouwing van het Bos. Het bestemmingsplan Amstelveen beschermt het cultuurhistorisch ontwerp van het Bos, daarnaast geeft het kaders voor evenementen in het Bos.
Zorgplicht
Het Amsterdamse Bos werkt volgens de gedragscode Flora en Fauna van de gemeente Amsterdam. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

APV
De APV van Amsterdam behandelt het Amsterdamse Bos nauwelijks, aangezien het Bos grotendeels binnen de grenzen van de gemeente Amstelveen ligt. In de

APV van Amstelveen zijn onder meer de regels over hondenuitlaatcentrales en aanlijn- en verbodsgebieden voor honden aangegeven. Het hoofd van het Amsterdamse Bos is namens B&W van de gemeente Amstelveen gemandateerd om vergunningen uit te geven aan bedrijven die beroepsmatig honden uitlaten in het Bos.

Bosbaanconvenant
Over de Bosbaanwegafsluitingen zijn afspraken met de roeibond (KNRB), vastgelegd in een convenant. Het maximum van zes zomerse weekeinden is exclusief de noodzakelijke afsluitingen van de volg weg voor incidentele grote meerdaagse evenementen, zoals een WK roeien. De Bosorganisatie en KNRB zetten in op herziening van de afspraken.

Overeenkomsten recht van opstal, huur en erfpacht
Veel percelen en gebouwen zijn in erfpacht, in verhuur of recht van opstal uitgegeven. Hierin staan voorwaarden over bijvoorbeeld openingstijden en gebruik. De looptijden variëren van 5 jaar en langer dan 20 jaar. Een aantal overeenkomsten moeten op korte termijn worden herzien, waaronder de camping Amsterdamse Bos, openluchttheater en de kiosken.

Evenementen
De gemeente Amstelveen verstrekt evenementenvergunningen. Daarnaast sluit het Bos overeenkomsten af met evenementenorganisaties. Hierin staan onder meer voorwaarden voor schadeherstel, verkeersafwikkeling, afspraken over op- en afbouwtijd, de oplevering van het terrein en veiligheidsgaranties.

Kaderrichtlijn water Rijnland
Er zijn ingrijpende maatregelen nodig om de kwaliteit van het water te verbeteren. Om tegemoet te komen aan de wettelijke eisen die worden gesteld in de Kaderrichtlijn Water heeft het Hoogheemraadschap van Rijnland een plan opgesteld een strategische samenwerkingsagenda opgesteld tussen de gemeente Amstelveen, Rijnland en de gemeente Amsterdam. Dit plan voorziet in een projectenoverzicht met gedeelde financiering. (baggeren, pfos vervuiling aanpak, aanpak dijklichamen en de aanleg van natuurvriendelijke oevers.)

3.1.1 Amsterdam

- Coalitieakkoord Amsterdam
- Evenementenbeleid
- Landschapsvisie: Uitgangspunten van de landschapsvisie zijn respect voor flora en fauna, cultuurhistorie en duurzaamheid. En er worden onderwerpen voor een samenhangend programma geformuleerd met acties gericht op recreatie, klimaat, ontwikkeling en financiering en de Amsterdamse voedselstrategie.
- Omgevingsvisie: Alle overheden werken aan een 'Omgevingsvisie' ; een lange termijn strategie voor de ontwikkeling en inrichting van de openbare ruimte binnen een gemeente. In Amsterdam is dit proces volop gaande en het Bosplan dient ook als input voor de omgevingsvisie
- Groenvisie: Ook hier is het startpunt dat de groei van de stad maar ook het klimaat vraagt om een nieuwe visie op het groen. Het Amsterdamse Bos vormt een belangrijk onderdeel

van de groenvisie; het is het gebied om de spreiding van het bezoek en het vraagstuk van goed onderhoud en kwaliteit met een groeiend bezoek in de praktijk te gaan realiseren.
- ZWASH (Zuid West Amsterdam, Schiphol, Hoofddorp): de ontwikkelingen ten noorden van het Nieuwe Meer (kop van de "Bosscheg" zoals beschreven in de "Scheggenvisie", maar onderdeel van het project)
-

3.1.2 Amstelveen

- Coalitieakkoord Amstelveen
- Evenementenbeleid: Publiekrechtelijk; festivals, vergunning trajecten
- Bestemmingsplan: de bestemmingsplannen die van toepassing zijn in het Bos dienen in overeenstemming te zijn met de wezenlijke kenmerken (zie bij PNH). In het Bos gaat het dan in de eerste plaats om het bestemmingsplan van de gemeente *Amstelveen* met als vastgelegde hoofdbestemming natuur en recreatie, met uitzondering van festivalterreinen en bebouwing.
- Toerismebeleid/ accommodatie-nota

3.1.3 Provincie

Ook De *Provincie Noord-Holland* (PNH) heeft een belangrijke verantwoordelijkheid voor de natuur. In het recente programakkoord stelt de Provincie o.a. dat zij de biodiversiteit wil vergroten en een landschapsfonds wil instellen. (actiepunt landschapsfonds?)
De taak van de Provincie in de ruimtelijke ordening is cruciaal. Het Bos is een natuurgebied en is onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland; overigens zonder het festivalterrein en de bebouwing. De specifieke natuurtypen binnen het Amsterdamse Bos zijn vastgelegd door de Provincie. Voor elk natuurtype gelden een aantal 'Wezenlijke Kernmerken en Waarden (WKW)' . Het Bos is gekenmerkt als 'kleinschalig waterrijk bos- en parklandschap met recreatief gebruik' met daarin natuurwaarden variërend van 'kruidig en faunarijk grasland' tot een 'parkbos en natuurbos' (zie bijlage voor kaart, 5.1.2.e).
Voor de ontwikkellocaties (zie p.....) zijn natuurlijk de wettelijke kaders bepalend. Niet elke weide met gras in het Bos is overigens kruidig grasland; de 'vrije speelvelden' zijn bedacht en aangelegd vanuit het oogpunt van recreatie en worden ook zo beheerd (kort gemaaid). Niet elke typering van de Provincie is dus toepasbaar.
Nieuwe regelgeving van b.v. de Ringvaart volgen (check)

3.2 Zoneringskaart(en)

- Cultuurhistorisch
- Natuurwaarden
- Gebruik
- Voorzieningen / ontwikkellocaties
- Samengestelde kaart
  Verstedelijking (inclusief komende ontwikkelingen zoals die in Amsterdam (50.000 in totaal (Koers 2025) waarvan Nieuw West: xx woningen, Zuid/Buitenveldert: xx woningen) maar ook in Amstelveen (Westwijk) en Hoofddorp)
- Kaartjes Bos door de geschiedenis

3.3 Toetsingskaders

- Evenementen

Voor de festivals in Amsterdam blijft het stadsbestuur aandacht hebben voor kwaliteit, spreiding, druk op parken en groen, duurzaamheid en overlast
Amstelveen: 'Het aantal kleinschalige evenementen in het Amsterdamse Bos (…) Het aantal grootschalige evenementen blijft gelijk en wordt beter gespreid over het festivalseizoen. De geluidsoverlast moet daarbij aanvaardbaar blijven'

- Ondernemers / horeca
  Bijna alle bedrijven in het Bos zijn of hebben horeca. Groei en verbetering van die voorziening is vaak een onderwerp. Het Bos heef t daarover de regie met duidelijke kaders zodat voorspelbaarheid en betrouwbaarheid gegarandeerd is.
- Wonen
- Beheer
- Natuureduactie; kaders waarbinnen nieuwe partijen gebruik kunnen maken van de faciliteiten van het Bos en de Boswinkel. Mogelijke partners: Artis, Hortus, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, IVN,VU ziekenhuis etc etc

Beheer Noordelijke Oeverlanden:
Een heel andere vraag is de inrichting en het beheer van dit vernieuwende recreatiegebied. In de huidige vastgestelde structuurvisie wordt deze taak bij het Bos gelegd.

4. Uitvoeringsagenda

Commented [5.1.2e]: Dit is nog zeer basic, m.i. moeten we elk onderdeel inhoudelijk bespreken

4.1 Beschermen

- Beheervisie
- Assetwerkwijze verder implementeren: NEN Inspectie, MJOP, raming
- VJN en programma stadsbehoud
- Inzicht stijgende kosten (dit moet nu, als onderdeel van het Bosplan helder worden)
- Structureel te kort scherp in beeld, verdienmogelijkheden, structurele bijdrage (idem, als hierboven)
- Aanpak waterplanten, eikenprocessie, essentak, populieren, achterstallig onderhoud etc.
- Samenwerkingsovereenkomst Rijnland en Amstelveen - thema water en Amstelveen ook op andere onderdelen >
- Samenwerking met Amstelveen vorm geven (langdurige samenwerkingspartners)

Etc.

4.2 Bereikbaar & Bekend

- Honden/ huc's
- Evenementen/ dance/ Amstelveen/ Bosbaan/ Sportpark
- Rustzones, minder paden
- Heffingen voor recreatieve voorzieningen en auto's
- Ecologische verbindingszones, vastgoed wat, waar
- projectplan voor entrees maken
- Sportas
- Vervoer over water
- Studie bruggen over water
- Hubs
- Gratis fietsen
- Betaald parkeren
- Flexibele verlichting
- Uitnodigende en fietsvriendelijke entrees (auto te gast, ondergronds in entree?)
- Etc.

4.3 Benutten & ontwikkelen

- Inhaalslag paden, bruggen en voorzieningen
- Renovatie bostheater
- Uitvoering sportas
- Sensormeting bezoekerstromen
- Glasvezel naar voorzieningen
- Openbare sportvoorzieningen
- Horecavisie
- Positionering boswinkel
- Programma evenementen
- Uitwerking kunstvisie
- Ontwikkelocaties > kaartje met profielen
- Bos is voor de uilen, geen verlichting > uitsluitend in het kader van veiligheid evenementen/ evenementenlocaties tijdelijke led verlichting bespreekbaar en/ of doorgaande fietspaden hoofdnet fiets
- Bosbaan en sportpark (topsport….maar ook (geluids)overlast voor omgeving)
- Etc.

4.4 Natuur en ecologie (moet elders worden ondergebracht)

- Aanpak essentaksterfte
- Zonering voor onderhoud (onderscheid natuurbos, parkbos).
- Ecologische verbindingszones
- Natuurwaardenkaart, zonering
- Monitoring verder professionaliseren. Analyse SNL
- Zichtlijnen herstel
- Etc.

5.4 Duurzaamheid (niet apart, maar overkoepelend thema/ randvoorwaardelijk)

Onderstaande maatregelen in mooi ambitieplaatje of tabel (niet tekst toevoegen)

Verbeteren isolatie bestaande eigen gebouwen Nieuwbouw cultuureiland CO_2 neutraal en duurzaam materiaalgebruik Stroomvoorziening evenemententerreinen Alle (tijdelijke) verlichting Led Stimuleren ondernemers in Bos om gebouwen te isoleren; collectief inkopen zonnepanelen Stimuleren ondernemers om gebouwen co2-neutraal of milieuvriendelijker te verwarmen Vervangen cv installatie Botenloods/ kleedkamers voor energiezuinige installaties Evenementenorganisaties maken in ieder geval gebruik van groene stroom (vaste stroomaansluiting LvB), 100% biodiesel of andere duurzame energiebronnen voor het produceren van het evenement Evenementenorganisaties maken gebruik van een energiebesparend plan Evenementenorganisaties maken gebruik van LED verlichting op en rondom het terrein Gescheiden afvalbakken bij onszelf, ondernemers, evenementenorganisaties en verenigingen opnemen in verhuurvoorwaarden Hergebruik organisch afval in het park. Compostering Uitwisselen van grondstofstromen (mest, voedsel) Aanbod voedsel bij ondernemers en evenementenorganisaties Hergebruik hemelwater voor diverse doeleinden Toiletten zelfreinigend doorspoelen met hemelwater (incl. openbare toiletten). Hergebruik hout verhogen; Ondermeer hout verwerken tot pellets voor houtkachels Voedselbos voor bijv. clubhuizen, cultuureiland en evenementen Oppervlaktewater gebruiken voor nieuwe aanplant (ipv drinkwater) Evenementenorganisaties maken gebruik van duurzame materialen en faciliteiten op het terrein. Denk aan: hardcups, spoeltoiletten, milieuvriendelijk toiletpapier Evenementenorganisaties nemen maatregelen om afval te verminderen en te scheiden Evenementenorganisaties zorgen dat decor materialen na afloop van het evenement niet worden weggegooid maar worden hergebruikt/gerecycled Elektrische voertuigen/vervoeren in het park; handhaven en uitbreiden Bosbus Slimme logistiek –aan en afvoer van zaken (ook met betrekking tot evenementen)

Extra aandacht voor mobiliteit voor bezoekers Bos (terugdringen/ontmoedigen autogebruik/ invoeren betaald parkeren)
Elektrische laadpalen op alle parkeerplaatsen
Elektrische ponten Nieuwe Meer en Ringvaart

Autobewegingen in het Bos beperken, boswachters en andere medewerkers op de fiets
Beperk ontheffingen
Openbaar Vervoer: o.a. nieuwe halte A9 voor R-net

Rainproof Bos, nieuwe drainage op (speel)weiden, verbeteren goten/kolken, vervangen door wadi's
Zorgen dat bezoekers, ondernemers en (Sport)verenigingen zich bewust zijn van de duurzaamheidsopgave en hun eigen gedragskeuzes daarbinnen;

Evenementenorganisaties betrekken personen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij het evenement
Evenementenorganisaties en ondernemers zorgen dat bezoekers de keuze hebben om verantwoorde en gezonde catering te nuttigen

Waterhappers vernieuwen/ stimuleren waterdrinken

Vergroten biodiversiteit onder meer aanleg ecologische verbindingszones
Etc.

En: hoe gaan we in de toekomst de samenwerking met Amstelveen vormgeven; in een langdurige samenwerking overeenkomst? Hoe gaan we dit verwerken in het plan (beschrijven dat die wens er is, samen zorgen voor het Bos oid)

Bosorganisatie
Het Amsterdamse Bos staat voor de uitdaging om een goede balans te vinden tussen de groene en de maatschappelijke functies.

De bosorganisatie is primair verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud, het beschermen van de natuur, het faciliteren van het gebruik en verstrekken van informatie en het ontwikkelen van het Bos.
Met ruim zes miljoen bezoeken per jaar en 1000 hectare heeft de Bosorganisatie een flinke taak om het Bos enerzijds heel, veilig en schoon te houden. Anderzijds om de ontwikkelingen die de stad doormaakt te faciliteren en te voldoen aan de veranderende wensen van de bezoekers. Dit lukt uitstekend met gemiddeld een 8 bij bezoekersonderzoeken en vijfmaal op rij de score excellence bij tripadvisor.
Mede dankzij de integrale organisatie, de bosorganisatie is goed op elkaar ingespeeld, voelt zich betrokken en kan snel handelen bij bijvoorbeeld ad hoc omleidingen bij evenementen of omgevallen bomen etc. Maar meer en meer is er inzet nodig om natuur te beschermen en het Bos verder te ontwikkelen naar maatstaven van deze tijd.

De Bosorganisatie is dienstbaar aan de missie van het Bos:
Het Amsterdamse Bos biedt als uniek Stadsbos een groene oase van rust en activiteit voor een gezond en actief leven voor bewoners van Amsterdam en Amstelveen en bezoekers van elders. Het Bos is gastvrij, respectvol, divers en inspirerend (nieuwe merkwaarden) en dat dragen we als organisatie te allen tijde uit. Aanvullen met aangepaste missie? en merkwaarden.
Bos is aangelegd als een plek met verschillende maatschappelijke doelen (werkgelegenheid, ontspannen, bewegen, natuurbeleving) en dat is nog steeds zo, hoog in het vaandel in het Bos. Reden om tegen sociale domein aan te schuren. Maar fysieke kant ook steeds belangrijker (projecten, beheer en onderhoud op orde) logisch om meer richting fysieke domein te bewegen (projecten, assetmanagement etc). En meer en meer belangrijk om financiële situatie op orde te brengen (huishoudboekje) dus inkomsten ook marktconform te maken, marktconforme tarieven te hanteren.

Beheer en onderhoud:
Dient twee doelen, de instandhouding van het Amsterdamse Bos (groot onderhoud) en het dagelijks beheer en onderhoud. Afgelopen decennia te weinig aandacht en middelen geweest voor groot onderhoud, belangrijk nu een inhaalslag te maken. Door extra aandacht en capaciteit vrij te maken voor een kwalitatief en volledig meerjarig integraal onderhoudsplan zodat duidelijk beeld ontstaat wat er wanneer nodig is om Bos op orde te brengen. Samen met V&OR kijken hoe dit samen aan te gaan; waarbij V&OR faciliteert en adviseert en Bos zelf verantwoordelijk is voor euro's en mankracht (hoe zit het precies? Voor groen, bruggen, paden, speeltoestellen, etc). Beschrijving van zgn assetmanagement.

Beheer vastgoed: in eigen beheer 37 gebouwen, 2 stukken grond en 35 steigers en water in beheer gnog steeds zo?) en zijn grotendeels verhuurd, levert 275.000 op. Wil graag meer sturen hierop en marktconform verhuren. Er is al meerjarenonderhoudsplan. Actualisering van de contracten is noodzakelijk. Op basis van ondernemersvisie (wordt gemaakt).

Maatschappelijk doel: iedereen doet mee! Stukje over Boswerk (team van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, 15 arbeidsbeperkten in dienst van het Bos die gezamenlijk het dageljjks beheer voor rekening nemen. Structureel geborgd. Ambitie om meer met vrijwilligers te doen, daar zitten groei mogelijkheden. Hier stukje over toekomst en ambitie Boswerk (5.1,2,e).

Bos onderdeel van Sport en Bos, maar als je uitgaat van beheer en het in stand houden kan een plek in het fysieke domein in de toekomst ook voor de hand liggen. De maatschappelijke plek van het Bos is gewaarborgd.

Organisatie ingericht op beheer, kleine staf, groei is wenselijk (om tegemoet te komen aan de vraag en de projecten die de komende periode op ons af komen).

Bezoekerscentrum:
Bezoekerscentrum heeft vier hoofddoelen:

- communicatie (in gesprek met bezoekers, weten wat er speelt en leeft
- informatie: kennis en informatie overdragen
- inspiratie: bezoekers prikkelen om gebruik tre maken van het Bos
- educatie: verzorgen van natuur educatief programma

Tevens winkel om extra inkomsten te genereren.
Wat kost het en wat levert het op? Zero based…
Frontoffice. Behandeling van klachten. Etc etc (alle publiekfuncties??),

Hoe ziet dat eruit? Willen we ermee door op deze schaal?
Is niet rendabel zoals we het nu doen? Wat zijn de mogelijkheden?
Is het een ambitie om dit te gaan onderzoeken (dus naar de uitvoeringsagenda?)

Boswachterij:
Visitekaartje, veiligheid, BOA's, monitoren flora en fauna en communiceren hierover en doen aanbevelingen en uitvoering geven aan om natuurwaarden te verhogen. Verzorgen rondleidingen.

Evenementencoordinatie:
Adviseren over geschikte locatie, rekening houdend met flora en fauna, veiligheid en toegankelijkheid, verkeerplannen etc. en maken contracten en zien toe op naleving van de afspraken. Marktconforme tarieven is ambitie. Enerzijds maken we het mogelijk om maatschappelijke evenementen te faciliteren zoals sportdagen etc, anders zorgen we voor geld in de la bij grote evenementen, filmopnames, bruiloften etc.

(Marketingstrategie, campagnes, welke doelgroepen richten etc., prijsbeleid, citymarketing Amstelveen, kanalen etc etc.)

4 Financiën